

Na zvolenskom divadle pribudla spomienka na rodinu Straussovcev

15.9.2026 - Mária Šajgalíková | Banskobystrický samosprávny kraj

„Dnes si pripomíname Deň obetí holokaustu a rasového násillia odhalením pamätnej tabule, ktorá vracia konkrétne mená a príbehy tam, kde by inak zostalo len slovo „obete“. Tento príbeh je o rodine Straussovcev.

Straussovci - a desaťtisíce židovských rodín na Slovensku - boli naši ľudia. Boli súčasťou našich slovenských a žiadnych iných miest a dedín. Títo konkrétni ľudia boli súčasťou našich životov, našich občianskych, ekonomických, kultúrnych dejín, vrátane veľkých výkonov. Stáli za rozvojom hotelierstva a priemyslu a vypracovali sa na rešpektovanú súčasť mestského mešťianstva. Čo by sme dnes dali za takýchto „našich ľudí“, a za ich rozvoj nejedného slovenského mesta. Pri príležitosti Dňa obetí holokaustu a rasového násillia toto všetko spomíname hlavne preto, lebo to, čo sa udialo pred viac ako 80 rokmi, je súčasťou našej národnej tragédie. A národ, ktorý zabudne na časť svojej minulosti, nezaslúži si dobrú budúcnosť. Prijímajme spolu také rozhodnutia, ku ktorým nebudú musieť ľudia v budúcnosti zakladať pamätne dni, ako je tento. A tak dnes pri pamätnej tabuli Straussovcom odkazujeme: Áno. My vieme, že to máme v našich rukách,” uviedol vo svojom príhovore 9. septembra 2026 predseda BBSK Ondrej Lunter pri odhaľovaní pamätnej tabule. Banskobystrický samosprávny kraj ako zriaďovateľ divadla dlhodobo podporuje aktivity smerujúce k uchovávaniu historickej pamäti a pripomínaniu si významných osobností spätých s regiónom. Na výrobu a osadenie pamätnej tabule preto prispel sumou 8 000 eur.

Prišli aj potomkovia Straussovcev

V budove terajšieho Divadla Jozefa Gregora Tajovského kedysi prevádzkovali Hotel Grand bratia Július a Ondrej Straussovci, ktorí boli počas holokaustu spolu s ďalšími členmi rodiny zavraždení. Pamätná tabuľa, ktorej autorom je sochár Jakub Trajter v spolupráci s architektom Branislavom Kaliským, zobrazuje originálne oznámenie z pera Júliusa Straussa. Až krátko pred odhaľovaním tabule sa podarilo vypátrať vnuka Júliusa Straussa pána Dorona Netzera, ktorý do Zvolena pricestoval aj s dcérou z Izraela. Na mieste mal dojímavý príhovor, v ktorom spomínal na svojich predkov, najmä na mamu, ktorá prežila detstvo vo Zvolene a na Sliači.

Nezabudnutí susedia

Spomienka na obete holokaustu v rámci projektu Nezabudnutí susedia rezonovala v šesťdesiatich mestách a obciach na Slovensku a priniesla silné momenty. Zástupcovia občianskeho a verejného života čítali mená židovských a rómskych obetí holokaustu. Mená záchrancov, ktorí v tomto období za cenu veľkého rizika pomáhali, čítali zástupcovia zo židovskej a rómskej komunity. Vo Zvolene sa okrem odhalenia pamätnej tabule uskutočnili pietne akty na židovskom cintoríne, v Galérii na Tehelnej i v priestoroch Divadla Jozefa Gregora Tajovského. Divadlo pri tejto príležitosti uviedlo inscenáciu Hauerland, fiktívny príbeh inšpirovaný skutočnými osobami a udalosťami, ktorý približuje nástup nacizmu a jeho dôsledky na životy ľudí v strednej Európe.

Text: Mária Šajgalíková, odbor kultúry

Zdroj: Nezabudnutí susedia

Foto: Peter Zbončák

<https://www.bbsk.sk/aktuality/na-zvolenskom-divadle-pribudla-spomienka-na-rodinu-straussovco>